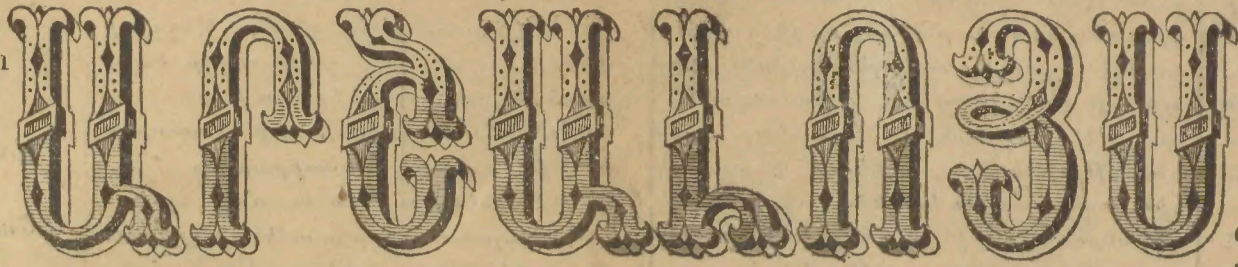

Հ Ա Ս Ց Է

Rédaction du Journal arménien

ARCHALOUYCE

(EGYPTE) LE CAIRE

ՊԵՏՐՈՒԱՐ

ԵՌԻՆՎԱՐ

Տարեկան գր. ուղ. 50

ԱՐՏԱՍԱՄԱՐ

Տարեկան փրակ 10

Փաստագրի ԶԱԵԼՈՒԾ ԱՆՈՒ ՓԱՅՄԱՆԵ ԳՆԱՐԱԴԷ ԳԵԾ ԱՊԻՍ ԸՆԿԱՆ .

Քե՛ր ԱՐՇԱԼՈՍՄԻ եւ թե՛ ՏՊԱՐԱՆԻՆ վերաբերեալ Այրախան խնդրոց համար պիտի կ'ընենք ինքնազորութեան հասցեով քերթիս Մասսիստարին, որ կ'...

ՔԵՌԻՔ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Ձի հրատարակումս ձեռագրիները եւ չե՛նք սրուիր :

Բաժանորդագրութիւնը կանխիկ է. իսկ Բաժանորդները կ'ընդունուին մասնաւոր համաձայնութեամբ :

ԱՐՁԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ. ԵՒ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ա Ն Կ Ա Ի Հ Ա Յ Ա Ք Ե Ր Ք

ԿԸ ՇՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹ ԵՄԱԹ ՕՐԵՐԸ

Յոգութեան իրենք ու զգալի պատասխաններ սուր ան իրենց գրածներու

ZUSC 20 ՓԱՄԱ ՈՂԶ

ԵԳԻՊՏԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐԸ
ՎԵՐՁՈՒՆ ՎԵՅ ՏԱՐԻՍԻՆ ԵՐՁԱՆԻՆ
1903 - 1908

Ա. Եգիպտական Մատուց. - Բ. Միջին. Անր. - Գ. Անհետացած դիվեր - Դ. Կրթական հաստատություններ եւ Բարեգործական ընկերություններ - Ե. Ազգային Առաջնորդարան - Զ. Վերջապահ :

Կրթական հաստատություններ
Բարեգործական ընկերություններ
(Շարունակություն Նախորդ թիվին)

Հակառակ ծախսուած մեծակի գումարներուն՝ եթէ եգիպտական յուրեւեռը բարեպաշտ եղած չ'է իր վարժարաններովը, կրնայ բուռն թէ՛ համեմատապէս աւելի հոգ ու խնամք տարուած է իր ընթերցարաններուն եւ նուազ զոհոյթութեամբ շատ աւելի մեծ եւ շոշափելի օգուտներ ձեռք բերուած են :

Իսկիւրէի Հայոց Լսարան-Ընթերցարանը շարունակուեցաւ ժամադակ մը ժարտէն Բողոքի թաղին մէջ, 1903 ի Յուլիսին կազմուեցաւ Գործադիր Ժողով մը՝ որը աւելի ուժ տուած լսարաններու եւ պարբերական հաւաքովիներու : Յետոյ 1906 ի սկիզբը փոխադրուեցաւ Թէփիքիէ թաղը նոր շինուած շէնքին մէջ, ուր կը գտնուի այժմ :

Այս ընթերցարանը տեսակ մը կեդրոնալայր է եւ հոն տեղի կ'ունենան ամէն տեսակ հաւաքովիներ, ամէն գոյնէ ու տեսակէ. գիշերային դասախօսութիւնէն սկսեալ մինչեւ... Թատերական փորձերը, հոն կը հաւաքուին ընտրողական պայքարի համար, հոն տեղի կ'ունենան երբեմն ազբառախնամներու նիստերը, վերջապէս հոն կը գիտնին լրեսելու համար... մանրէներու վերնասակարութիւնը :

Այս քան Գահիրէի համար. բայց Աղեքսանդրիա ալ ետ չի մնար եւ կ'ունենայ իր շարժումները ընթերցարանի մը կազմութեամբ համար. քանիցս փորձեր եղան ողբացեալ հայրենասէրին՝ Տիգրան Երկաթ Միւրթիւն՝ անուամբ ընթերցարանուն մը բանալու, եւ ունեցան ալ.

բայց ամենէն աւելի 1903 ին էր որ գործը լուրջ կերպարանք մը առաւ եւ ընդարձակ վայր մը վարձելով հոն փոխադրեցին Վիլաթեան ունեցած գրքերը եւ գործըր : Յաջորդ տարին, 1904 Յունիս 5 ին ալ տեղի ունեցաւ բացումը, եւ աղկից վերջ ունեցաւ իր պարբերական հանդէսները :

Ըլլա՛յ Գահիրէ, ըլլա՛յ Աղեքսանդրիա Աղբախանի ընկերություններ կանխէն գոյութիւն ունեցած են լաւագոյն արդիւնքով, նոյնպէս մէկէ աւելի Արաբիանուները. ասոնք աւելի սրտի կը խօսին քան թէ մտքի եւ մանկավարժներու ալ պէտք չ'կայ ասոնց կազմութեամբ համար. ապահովաբար այս պատճառաւ աւելի յաջողակ դուրս եկած են ասոնց կազմութեանը մէջ քան թէ կրթական հաստատութեանց մէջ :

1903 Մարտ 1 ին Աղեքսանդրիա կը հիմնուի Չէյրուի Բարեգործական անուամբ ընկերություն մը, նպատակ ունենալով, « Զէյթունի որը ութշուառ տղաքը գաստիարակել ու պարտաստել անոնց անտեսական ապագան, խնամել կարօտ հիւանդները եւ, ի հարկին, օգնել ընդհանուր Զէյթունի՝ պատահական աղէտներու հանդէպ » : Ընկերութիւնը, իր կանոնադրին մէջ, հաստատելով որ նշանակած է՝ անդամներուն ամսավճարը, նորրաստուութիւններ, տրքի պաշտպաններու տարեվճարը, թատերական ներկայացումներ, հանդէսներ, վիճակահանութիւններ, հանգանակութիւններ (ի հարկին), գրքոյկներու հրատարակութիւն, ևլն :

1905 ին Գահիրէ կը հիմնուի «Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը» :

Այս Բարեգործականներուն մօտիկը կազմուած են ուրիշ ընկերություններ ալ որք կարճատե կեանք մը ունեցած են. ասոնցմէ են, օրինակի ազգաւ, նուազի շուրջ գոյացածները. Աղեքսանդրիայէ վերջ 1903 ին Գահիրէ ալ ունեցաւ իր ուրոյն հայնուագախումբը Արաբիա. եւ որպէսզի գործը կնճռոտի, անմիջապէս պառակտում մը սկսաւ,

« Աղաքս » ի անդամներէն մաս մը բաժնուելով կազմեցին Բնար Հայկական Առաջախումբը. վերջէն յաջորդ տարին 1904 ին համալուծով թէ զօրութիւնը միութեան մէջ պէտք է փնտռել, միանալով կազմեցին ընկերութիւն մը Արաբիա. ևսն ազգային հոսագախումբ Իսկիւրէի հայոց անուամբ :

Ե. Ազգային Առաջնորդարանի ՅՈՎՈՒՓ ԵՊՈՍԿ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ-Եգիպտոսի հայոց Առաջնորդ Յովսէփ Եպիսկ. Այվազեան 1904 Յունիս 18 ին վարձանեցաւ ի Պուրէյ. յուղարկաւորութեան հանդէսը կատարուեցաւ Աղեքսանդրիա մեծ շքով. հանգստեցաւ 72 տարեկան էր :

Գահիրէէ աւելի Աղեքսանդրիոյ մէջ դժգոհութեան ձայներ բարձրացած էին իրեն դէմ, եւ հոն մէկէ աւելի անդամներ ցոյց տուած էին իրեն կա՛մ ծովի եւ կա՛մ Գահիրէի ճամբան. բայց Սրբազանը, հին աղուէս, փափուկ կազմութիւնէն կը յաջողէր դուրս գալ ճողպիւր. Աղեքսանդրիոյ միջոցաւ միմեալուն պէս շունչը Գահիրէ կ'առնէր եւ vice-versa : Բազմին մէկ հեղանութեամբը սակայն Աղեքսանդրիա կ'ըլլայ իր վերջին հանգստարանը, կարծես ըսելու համար - ո՛չ ծովի եւ ո՛չ ալ Գահիրէի ճամբան :

Աղեքսանդրիոյ հայերը, այնքան դժգոհ Սրբազանին պաշտօնավարութեանէն, զիւրաւ հասկնալի եւ գովելի փափկանկատութեամբ մը, փառաւոր թաղում մը ըրին իրեն, ատով գազուլին գիրքը բարձր պահած ըլլալու համար :

Այվազեան Սրբազան դժբաղդարար կը թողու իր ետին ապարդիւն պաշտօնավարութիւն մը : Բըլին իր նամակներէն մէկուն մէջ տեղ մը կ'ըսէ - « Բնաւ բան մը չ'ընելը՝ ոչինչ բաներ ընելէն լաւագոյն է » : Սրբազանին համար լաւագոյն էր որ լնաւ, բան մը չ'ընէր, քանի որ ընելիքը ոչինչ բաներ պիտի ըլլային : Հանգստեցալը չի գիտցաւ եւ կամ չ'ուզեց ժողովրդեան զանազան խաւերուն հետ մշակել առաջնորդավայել հայտարար յարաբերութիւն մը, եւ ոչ ալ գիտցաւ հասարակութեան զանազան դասակարգերը իրարու հետ բարեացակամ կապերով կապել :

Հանրային օգտի տեսակետով ալ ո՛չ նշանակելի եւ ո՛չ իսկ աննշանակելի գործ մը ունեցած է : Իկ խօսքով, Այվազեան Սրբազան ունեցաւ ապարդիւն պաշտօնավարութիւն մը, ասոր ալ յառաջացեալ տարիքը, մինչեւ աստիճան մը, կարելի է իբրև մեղմացուցիչ պարագայ նշկատել :

(Շարունակելի)
ՅԱՐ. Լ. Ս. ՇԱՄԼԵԱՆ
31 Դեկ. 1908

ՆԱՄԱԿ ԱՐԱՐԿԻՐԷՆ

Արաբիերէ Առաջնորդական Տեղապահ Տ. Մեհրուժան Վրդ. Աշխարհունի, թերթիս Խմբագրութեան Գարտուղար-Ներկայացուցչին, զոր վերապահումներով կը հրատարակենք ի հանդարտութիւն դայթակցեալ մտաց, եւ կը յուսանք թէ՛ այս բացատրական տողերը բաւական պիտի համարուին փակելու համար այն բանավէճերը, որոնք կը կարծենք թէ հետզհետէ արծարծուելու բնոյթ ստացած են Արաբիերէ մէջ :

Պատուական բարեկամ՝

Ուրիս եմ յայտնելու որ՝ Հայրենիքի աւերաբան յիշատակներով հետաքրքիր եւ գթութեան կարօտ հայրենակիցներու արցունքները ցամաքանելու մասին Ձեր եւ Ձեր ազնիւ աշխատակիցներուն զգացումներն յաճախ կը վերերեւին հրահանգիչ այն շարք մը յօդուածներուն մէջ, որոնք նուիրուած են յօգուտ բազմաթիւ կարօտալիններուն Գաղաթիս : Աւելորդ է ըսել թէ անոնք իրենց արդիւնքը բերած են մեզի, ըստ կարելոյն մեղմելով խորունկ այն ցաւը որ տիրող ազատութեան եւ անգործութեան ծնունդն էր աւելի. արդի գիտաց կարօտ դասակարգին իմ հրապարակային շնորհակալութիւններս ուստեանց մաղթանքներս, ինչպէս զբըջի օժանդակ աշխատակորներուն, որոնք իրենց տուուցութեամբ արժէք մը կը փութային շնորհել կարծեցեալ ԱՅՎԱՆ կեանքներուն, եւ երաշխաւորել անոնց յարատեւութիւնը այն մեծ իրաւամբ, ըստ որում անոնք ալ պիտի ապրին կեանքը... :

Թո՛ղ ներուի ինձ. Բարեկամ, այս առթիւ, քանի մը տող գիտ...

զագրով ճշմարտութեան մ'ալ արձա-
գանքը ըլլալ որ ուղղակի սրտիս մէջ կը
ձայնարձակէ. ազդուած օգտաշատ եւ
պատուական Հայաստանի 515(43 համա-
թիւ երկու թիւերուն մէջ Արարկիբէն
նամակագիր «Ձեր բարեկամին» ա'յն so-
սիալիստներն, որ անձնապէս վերաբը-
ուած սրտի մը հրաբորբոք ցաւերուն կը-
բայտոյ ժայթքումն էր աւելի, քան ամ-
բողջական ստուգութեանց արդիւն մը,
ցորում գէթ ստուերները խոկան...
մինչդեռ հոն, ա'յն սողերուն մէջ՝ փո-
խանակ հանդարտ օրուան մը վճիռ խո-
հերու ծփուէն շարայարութիւնը նշմա-
քելու, կը տեսնես յուզուած լեռնանը-
ման ալիքներ, որոնք պիտի լսուին
կարծես ամէն ինչ որ կ'իյնայ իրենց
բացուած երախին մէջ : Միջանկեալով
մը յայտնեմ թէ ուժգին թափով մը կար-
համարեմ կեղծիքը եւ կ'ուզեմ յարգել,
ճշմարտին շուրջը յամոզել թէ՛ իսկ ան-
նշարտ գազափար մը, որ աւելի կը մատ-
չի սրտերուն, քան որ եւ իցէ չպարուած
անստուգութիւն, որ չունի հանգիստ
գետին մը մտքի ու զգացմանց յատկին
վրայ :

Ժամանակը նպաստաւոր է ամենուն
համար. քակուած են լեզուին կապերը,
խոհերն ազատ թեւ կուտան ամենքին
զանկին մէջ եւ գրիչներն ալ անկաշ-
կանց կրնան զեզերիլ ճերմակին վրայ .
քայքայ մի՞թէ ներքի է որ ամէն թուեա-
ւոր գրուի իր թոյնը ներքեկէ ուրիշի մը
արտին մէջ . խօսողին կամ մանաւանդ
գրողին ամենաընտիր յատկանիւր պէտք
չէ՞ ըլլալ իր բոլոր շարժումներն մէջ կը-
շին մը եւ զատուութիւն զնիւր կարո-
ղութիւնը . եւ ո՛չ թէ անձնատուութիւն
մը կ'ընթին որ յաճախ սրտի յաւել-
ուածներ կ'արտաբերէ ազատ օրուան մը
արեւէն զրկուածներու ճակտին շարտե-
լու համար :

Անս թէ ինչո՞ւ համար անկեղծու-
թեան բովանդակ կնիքը չէր դրոշմուած
« Բարեկամիդ » գրածներուն վրայ . պիտի
տի պարզեմ քանի մը Անկեղծ գաղա-
փարներու մէջ : Այդ գրուածքով ձրի-
արար եւ անցողաբար կամբաստանուէին
քաղաքի քահանաները . իբր հեռացուց-
ուածներ Առաջնորդարանի շրջանակէն .
պատճառ՝ ա՛յն բազմադիմ պատճառ-
ներով, զորս (') տեղի տուած էին ժո-
ղովրդեան արդար արտուէններուն, չը-
գտաւ անոնց մէջ իրարայրական սէրը .
անշահախոյր ոգին, Գրիստոնէական
զգացումը . » որոնցմէ եւ ոչ մին կրնայ
հաւատաւոր կարկառուն գիծերով : Մենք
քահանային պարտաւորութեան սահ-
մանը կ'ըմբռնենք միայն եկեղեցին ու
ժողովուրդը եւ ոչ թէ Առաջնորդարա-
նին շուրջը զեզերող մի անպարտա-
ճանաչի դերակատարութեանը մէջ .
հետեւաբար՝ Առաջնորդ մը զանոնք
միշտ իր մօտ չունենալէն քնականա-
բար պիտի չկարենայինք հետեւեցնել թէ
անոնք իրենց վրայ շատ անգամ յա-
ւելուածաբար գրուած պարտականու-
թիւններէն իսկ խոյս տուած ըլլան .
ոչ անտարակոյս . անոնք գիտցած են
յորդիկ վերին հրամանները անշահա-
խոյրութիւն եւ ոչ իսկ օր մը իրենց
մէջ հզորայրական սիրոյ գրտութեան
հետեւանքով Առաջնորդարանը զբա-
ղեցուցած են . եթէ նկատի ունենանք
ժողովուրդին, հանգէպ եկեղեցւոյ եւ
եկեղեցականին տուելութեան ստորճա-
նը պիտի խնայէինք մեր գրիչը մէ-
կէն չ'կողպարուած վճիռ արձակե-
լու մասին անոնց հասցէին :

Կարծէ ուղղութեան չ'վրիպե-
ցնել Գայտոգով օգնական Սարիմէի .
Չու գազափարի մասին բնութեանը . սա
իւր անձնական բոլոր յոռի կողմերով
ալ արժանի չէր այն ծանր ամբաստա-
նութեանց որոնք անձնական խըն-
դիրներու հայուէյարարութեան բը-
նութիւն ունին եւ հետեւաբար՝ զուրկ են
իւրողութիւններ ըլլալէ : Եթէր երկար
տարիներու իր պաշտօնավարութեանը

միջոցին իրմէ անհատ մը իսկ միաս-
ուած չէ եւ խափրիչի ձրիարար վերա-
գրուած ազգադաւ ընթացք մը չի ճշմար-
տուելէ զատ, անկեղծակալութիւնը
պարտք կը դնէ վրաս, խոստովանե-
լու թէ՛ յիշեալն իր օգտակար ծա-
ռայութիւններն ալ ունեցած է ազգա-
յին ընդհանրական եւ անհատական խըն-
դիրներու մէջ . ինչպէս մայր եկեղեցւոյ
իւր սահմանէն դուրս շինութեան պա-
րագային, յարաբերական գործառնու-
թեանց դիւրութիւն ընծայած եւ վայր-
կեանք մը չէ ապրած եւ արժանիքի բա-
ժին մ'ունի տանելիք իր անձին հետ :
Թարգիլի նամակագիրը լաւ ըրած պիտի
ըլլար . եթէ իր գրիչը փորձեր ձաղկե-
լու աւելի՛ սոսոյց իրողութիւններ, ո-
րոնց ենթականներն աւելի ծանօթ դէմ-
քեր են, որոնցմէ թերեւս գտնուէին
իւր շուրջն իսկ :

Հասարակաց պաշտօնեայ մը ան-
խուսափելի կերպով իր հետ պիտի բե-
ւեր ինքնաստեղծ հակառակորդ տա-
րբը մ'ալ, որմէն նեռու չ'երեւի « Բա-
րեկամ » նամակագիրը . քանի կ'ընդ-
նշարեմ անձնականութեան պէս քան
մը իր գրուածքին մէջ : Գիտնալով թէ
ժողովուրդը առհասարակ անտեղեկ լի-
նելով բուն իրողութեանը, երեւոյթները
կը հետպահէ եւ երբ որ եւ իցէ կուտան
մ'ալ գտնէ ան՝ առանց խղճահարելու
կը սիրէ այդ գետնին վրայ ընդար-
ձակել իր անտարմաբան դիտումներն
եւ այսպէսով առաջ կուգայ հասարա-
կաց կարծիքի տեղի մի վերջաւորու-
թիւն . որ անմիջապէս իր վճիռը կը
զարբնէ թերեւս սխալ մեկնակէտով,
ասոր համար կը հարկադրուի մտն
քանի մը ծանօթութիւնները հրատա-
րակութեան տալով լոյս մը սփռել հա-
սարակաց կարծիքի մութին վրայ :

« Կուլ տրուած » գրամներու եւ այ-
լոյն յայտնութեանական գտնաւճիռն զէմ
թիւերու քան մը չի կրնայ ինք ըսել . եթէ
պարզուած ըլլար այն իր բոլոր կողմե-
րով, քայքայ եթէ մեզի ծանօթ պարագայ
մէ՛ն նամակագրին անհարկութեան կէ-
տը . պիտի խոստովանէինք թէ՛ այդ
խնդիրն ալ վերջ գտած կը համարուի
ինքնին . քանի որ մեծ մասամբ վճար-
ուած է որ եւ իցէ առիթով . հետեւա-
բար հարկ չկար որով սերմ մը նետելու
ազնիւ հայրենայնաց պաշտօնացի զաշ-
տին վրայ . պէտք է գիտնալ թէ վըս-
տահու թիւներն անձեռնմխելի եւ ան-
բընաբարելի են :

Սիրելի բարեկամ՝ սոյն քանի մը
տողերը, որոնք շահեկանութենէ զուրկ
չեն, խղճի ձայն մը կը բերեն եւ ան-
կեղծութեան գրօջ մը կը կրնին իրենց
մէջ . զորս ընդունելով եւ հրատարա-
կութեան տալով պաշտպանած պիտի ըլ-
լայիք իրաւունքն անոնց, որոնք անի-
րական յանցանքի մը զատապարտու-
թիւնը կը կրնն :

զանց է . հապա այն ուրիշներուն, ո-
րոնք ազգին ծանր բեռան ճկոյթով մը
չ'օգնելէ զատ, չես գիտեր ինչպիսի
վիժած զգացմամբ, զայն աւելի ծան-
րաբեռնելով գործը կիսատ թողու հա-
մար ձրի պրօպալանսի դեր կատարած
են, եւ ասոնք ազգասիրաբար՝ . . .
ո՛ւր է անկեղծութիւն եւ ո՛ւր՝ ճշմար-
տին պաշտպան . այս ամենը աչքի առ-
ջեւ ունենալով՝ ելնել գրիչ ծանր հար-
ուածով մը սպաննել կեանք մը, որ սա-
կայն շատերու նման ստուերի կմտխը
կեանք մը չէ ապրած եւ արժանիքի բա-
ժին մ'ունի տանելիք իր անձին հետ :
Թարգիլի նամակագիրը լաւ ըրած պիտի
ըլլար . եթէ իր գրիչը փորձեր ձաղկե-
լու աւելի՛ սոսոյց իրողութիւններ, ո-
րոնց ենթականներն աւելի ծանօթ դէմ-
քեր են, որոնցմէ թերեւս գտնուէին
իւր շուրջն իսկ :

Հասարակաց պաշտօնեայ մը ան-
խուսափելի կերպով իր հետ պիտի բե-
ւեր ինքնաստեղծ հակառակորդ տա-
րբը մ'ալ, որմէն նեռու չ'երեւի « Բա-
րեկամ » նամակագիրը . քանի կ'ընդ-
նշարեմ անձնականութեան պէս քան
մը իր գրուածքին մէջ : Գիտնալով թէ
ժողովուրդը առհասարակ անտեղեկ լի-
նելով բուն իրողութեանը, երեւոյթները
կը հետպահէ եւ երբ որ եւ իցէ կուտան
մ'ալ գտնէ ան՝ առանց խղճահարելու
կը սիրէ այդ գետնին վրայ ընդար-
ձակել իր անտարմաբան դիտումներն
եւ այսպէսով առաջ կուգայ հասարա-
կաց կարծիքի տեղի մի վերջաւորու-
թիւն . որ անմիջապէս իր վճիռը կը
զարբնէ թերեւս սխալ մեկնակէտով,
ասոր համար կը հարկադրուի մտն
քանի մը ծանօթութիւնները հրատա-
րակութեան տալով լոյս մը սփռել հա-
սարակաց կարծիքի մութին վրայ :

« Կուլ տրուած » գրամներու եւ այ-
լոյն յայտնութեանական գտնաւճիռն զէմ
թիւերու քան մը չի կրնայ ինք ըսել . եթէ
պարզուած ըլլար այն իր բոլոր կողմե-
րով, քայքայ եթէ մեզի ծանօթ պարագայ
մէ՛ն նամակագրին անհարկութեան կէ-
տը . պիտի խոստովանէինք թէ՛ այդ
խնդիրն ալ վերջ գտած կը համարուի
ինքնին . քանի որ մեծ մասամբ վճար-
ուած է որ եւ իցէ առիթով . հետեւա-
բար հարկ չկար որով սերմ մը նետելու
ազնիւ հայրենայնաց պաշտօնացի զաշ-
տին վրայ . պէտք է գիտնալ թէ վըս-
տահու թիւներն անձեռնմխելի եւ ան-
բընաբարելի են :

Սիրելի բարեկամ՝ սոյն քանի մը
տողերը, որոնք շահեկանութենէ զուրկ
չեն, խղճի ձայն մը կը բերեն եւ ան-
կեղծութեան գրօջ մը կը կրնին իրենց
մէջ . զորս ընդունելով եւ հրատարա-
կութեան տալով պաշտպանած պիտի ըլ-
լայիք իրաւունքն անոնց, որոնք անի-
րական յանցանքի մը զատապարտու-
թիւնը կը կրնն :

Աղօթարար
Առաջն. Տեղապ. Արարկիբի
ՄԵԼՐՈՒԹԱՆ Վ. ԱՇԽԱՐՀՈՒՆԻ

ՎԻՃԱԿԻԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Նոր արձակուած բանտարկեալի
մը ի նպաստ կազմակերպուած ԲԱՆ-
ՏԱՅԻՆ ՉԵՆՈՒԳՈՐԴՆԵՐՈՒ (26 կտոր)
Վիճակահանութիւնը տեղի պիտի
ունենայ յառաջիկայ կիրակի օր, 14
Փետրուար, երկկոյնան ժամը 4-ին,
Հայ արհեստավարաց « Նեղոս » Մի-
ութեան կեդրոնամասը . Ապտիմի
հրապարակին մօտ, Հասան-էլ-Աք-
պար փողոց թիւ 18, Իրաւաբանա-
կան վարժարանին գիմարը :

ՈՒՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆՔ

Ռուսահայ վիպագիր-բանաստեղծ
ՄՈՒՐԱՏԱՆԸ
որ տեսակ մը ունի գոն կ'ըլլայ .

(Շար . նախորդ թիւէն եւ վերջ)

Անցեալ օր սիրելի բարեկամս
և արդէն ո՞վ է իմ սիրելի բա-
րեկամս չէ՞ որ - Արտաւազը Համա-
եան, որ անշուշտ քաջութիւնը ու-
նի իր ըսածները՝ ինչ գնով որ ալ
ըլլայ՝ պայտպանելու, խօսակցու-
թեան մը ընթացքին մէջ կը յայ-
տարարէր թէ՛ « Սօցիալիզմը » հա-
յութեան մուխը պիտի մարէ :

« Այսօր, կ'ըսէր, Ռուսիոյ մէջ՝
ուր և սօցիալիզմը ամէնէն շատ ա-
ւելի արմատ ձգած տեղն է, 20
վարայի համար մարդ կ'սպաննուի.
Ինչո՞ւ . . . որովհետեւ այդ վարդա-
պետութիւնը՝ զոր օրինակ՝ գործադուր
կը պատուիրէ, ինչպէս սօցիալիստ
Դաշնակցականները սօվորութիւնը ը-
րած են պատուիրել . . . Ու այսպէս
մինչդեռ մէկ կողմէ գործաւորները
այսպէս վարուելով և անգործ մնալով
անօթութեան կը դատապարտուին,
միւս կողմէ՝ ատոր հետեւանք կըլ-
լայ մարդասպանութիւն, գողու-
թիւն, . . . ու թիւն և այլն ըստ կար-
գին » :

Բաւական համոզել, զորաւոր և
ստուգութեան մօտ էին այս հին
Դաշնակցականին ըսածները . եթէ
անկեղծ էին . . .

Գործաւոր մը (դեմոկրատ պարե-
ստիս կամ մատու) գործադուր ը-
նելով իր գործարանատիրոջ կ'սպի-
թայիսիւնն՝ ան խոհաւորութեանը պիտի
արժանանայ . ու հետեւանք պիտի
ըլլայ վիճ գիրքը . . . Ասիկա բնա-
կան է . Արեւմտի ապրուստը՝ որ նա-
րակաւոր օրէնքի մը կամ թեւադ-
րանքի մը հետեւանքով գործադուր
ն'ուր տեղէն պիտի փոխարինուի խեղճ
միամիտ գործաւորի :

Չեղճ ունեւորը անխուսափելի իօ-
րէն . . . Այս ալ բնական է .
« Կապիտալիստները » - ինչպէս
Սօցիալիստները սօվորութիւն ունին
անուանելու չինք կրնար մեկազ-
րել . անոնք իրենց համարումը վաս-
տկող և ինչ գործարանին օրէնքը ե-
րուն հպատակուի և զայնս պէտք ե-
րուն պէտք յարգող գործաւորները
կը նախնորեն : Մի՞թէ այս օրէնքով
չե՞ն յարժիք գործադուրը հնարող և
թեւադրող հոլմարտս վոյստարական-
ները . . .

Ինչ կ'ընեն այն գործաւորին որ
առանց սրտը համարում գոյալին
իսկ մաս կազմած և անգամակցած է
իրենց ընկերութեան . ու իրենց ներ-
շնամ վերապահ վարդապետու-
թիւնը ա գամ մը ինքուներէ և ստո-
րագրել է իր սիր զայնս գործադ-
րելուն զէմ կընդվիլ . . .

Բնականաբար և անխուսափե-
լիօրէն 850 ոտի կ'ենթարկեն Աւ-
րեմն այս սկզբունքով՝ կապիտալիստ-
ներն ու կապալաւորներն ալ ինչո՞ւ
չի կարենան իրենց աշխատատեղերը
850 ոտի ենթադրել . զանոնք ճախու-
ղեւելով . . . Ասոր գէմ առարկութիւն
ներ ընելով ճնշումներ բանեցնել և
բանի ուժ գոյածիլը մարդոց ալ
տուժիլը . . . նարարել կ'ենթադրէ :
Օրէնք մը կամ նոր վարդապետու-
թիւն մը, ինչպէս է սօցիալիզմը .
եւր արդարութեան սկզբունքներու
վրայ հիմնուալ չէ, օրէնք ըլլալէ և
այդեղութիւն ունենալէ ինքնին կը
գաղթի . իսկ կ'ի՞թէ այսպէս չ'ընթա-
նան գործերը՝ այն պէտք նոր վար-
դապետներու ճամուռ բերելու միջոց-
ներ ձեռք կ'առնուին անշուշտ, որուն

հետևանքը կըլլայ իրենց ինքնուրույն պայ-
քար . ու ի՞նչպէս կրնանք այս վեր-
լինները « յետադիմականներ » ան-
ուանել : Ա՛յլ կրնայ երաշխաւորել
ներդաշին և ապագայի համար թէ՛
« սոցիալիզմ » նման վարդապետու-
թիւնները քարոզողները իրաւունք
ունին : Բաւական չէ տգէտները
խարխրել և խոշոր ապագաներ խոս-
տանալով աննշտ միաբերը պիտոյն
և ըստ կամս զանոնք գործածելը :
Մանաւանդ եթէ ապագայ երևաւ, ա-
յսպէս հայի ներք պէտք է որ ին-
չունինք . կրնանք կարեւորութիւն
տալ նաև « Արև » ի վերջին թուոյն
մէջ , երբ ստացէ՛ր իր սարքը ծախե-
լու ելլալ Օսնիկ ժողովանեանին ձա-
փառութեանը , և անկէ զատ անոր
համաձայն եղած նոր յարանուանու-
թեան , այսինքն՝ ԵՍԻՍԻԹ ԳՊԱՀՈՒ
ԹԻՒՆԵՐ :

Բայց իմ նպատակս չէր Սոցիալ
խոսական վարդապետութիւններու
և սկզբունքներու վերլուծութիւնը .
կարող զբաղիլ . Հիմապոյ իմայ այս
քարոզիչները լսելու պարտաւոր ենը
կամ մտքի բռնի կը պարտաւորեն .
հայի վարք մը , ու եթէ ոչ զոր
չրոնանք վերաբերել ճոխ ու Լոր-
տա՛յայել ապրուստ մը ձեռք ձգելու
սակաւութիւն հետախուսներ միայն
որնք իրենց երևակայութեան անի-
րականանայի ծնունդը կանխիկ գը-
րածի փոխան մեզի վաճառելու կը
յաջողին . ինչ որ տիրող օրէնքներու
առջև պատուաւոր գտնութեան պէս
համարժէք է :

Հիմայ դառնանք մեր բուն
նրթին « Մուրացակի » մահուան
պարագաներուն . որ վերջնական
բազմապնդի և քոյարկու ամ ճշտա-
գործութեանց շարքին մէջ կիսույ .
Հետեւելով թիֆլիզի մէջ գեռ նոր
լոյս տեսած « Միտք » անունով Եւ-
բաթաթիւթի անոր կանխահաս մահ
տան մասին տուած տեղեկութեանց .
« Միտք » ի հրատարակած երուն
չ հաւատալու պատճառներ չունինք :

Այս տողերը գողցը մանաւանդ
նմանօրինակ ոճիցիներ հաստատելէ
զատ , բուն իսկ ինքն ալ այդպիսի
լրբների ոճիքի մը գործ եղած է . և
ասիկայ բաւական զօրաւոր պատճառ
մէ՛ , զոր պէտք եղած էն աւելի կա-
րեւորութիւն ընծայէ « Միտք » ի գը-
րածներուն , և հակառակ եզրագրա-
բունակ քանի մը սուտ էլ ձևագրոյնե-
րու . որոնց իտաւ է . և մանաւանդ ինչոյ
ըլլալու պակասութիւնը իրենց ա-
կանջներուն երկարելը յապաղելուն
մէջ կը կայանայ միայն , կը պնդէ
թէ « Միտք » ի գրածները ստոյգ ըլ-
լալու են և ուրիշ շարք մը թերթեր
որոնք ոճրագործութիւնը քաջալե-
րելէ անդին քայլ մը իսկ առած չեն
ըլլար . կեկորդելուի արդունքներ
թափելով Ռուսահայ բանաստեղծ-
փրպաղիք Մուրացակի ցուտ շիրմին
վրայ , ատենք արհամարհելի կեղծա-
ւորներ են , որոնցմէ պէտք է ըզ-
գուշանալ այնպի որչափ խալթե-
լու պատրաստուած օձէ մը : Այ-
սարհի մանէն ազատտ արարածներն
են կեղծաւորները և դժբաղդաբար
միշտ ու ամեն տեղ իրենց գոյու-
թիւնը ցոյց տուած են : Եթէ այսպէս
չըլլար , ոճիքները մինչև այս աստի-
ճան ծաւալ չ'պիտի կրնային գտնել :

Բարկացած մարդէն վայրկեան
մը փախիլը , իսկ կեղծաւորէն յաւիտ-
եան , ըստած է . մենք որչափ կեղ-
ծաւոր չ'ճանչնանք , այնչափ ոճիք-
ները պիտի բազմապատկին տակա-
ւին :

ԱՐՇԱԼՈՅ
ԼՈՐՏԵՐ

ՊՈԼՈՅ ԿՐՈՆ . ԺՈՂՈՎԸ

Տեղեկանալով որ Եփեզից այ մէջ
ճառախօսները սեղանին վրայէն կ'ա-
տենախօսեն , որոչեց յատուկ շրջա-
բերականով մը յանձնարարել Մայ-
րաբազարին (ինչպէս միմիայն « Մայ-
րաբազար » թ . թ .) քարոզչինե-
րուն , առգերեցներուն և թաղ-
խորհրդոց , որ ատենախօսութիւն
ները կատարել տան դասին մէջէն
և արգիլեն պահարաններու և վեր-
նատան մէջ ձխելը :

— Այս օրչափ ին վրայ , կ'ըսեն ,
ատենախօսները զարթացած յետ այ-
նու Մեծ նոր լսան թիւ 2 ի , կամ
Լսարաններուն մէջ ատենախօսելու
հաստատուն օրչափ տուած են :

Դարձեալ կրօն . Ժողովը ու-
րչափ է շրջաբերականով մը յանձ-
նարարել թագերու քարոզչներուն
և առգերեցներուն , որպէսզի աչ-
խարհականները ո'ւ կոչ մեռելի մը
վրայ դամբանական խօսելէ առաջ ,
գրաւորապէս ներկայացնեն խօսե-
լիքին և երբ հաւանութիւն տրուի ,
այ ատեն խօսին :

Դամբանախօսները այս առ-
թիւ ալ պատահականութեանց առջև
բերանացի , և մեռելը նայ քան եկե-
ղեցի տարտ իլը Լսարանները տան-
լով իր նոյ դամբանականներ . խօ-
սելու օրչափ տուած են : Եւ արգէն
կասկած պնդեր ալ կան թէ՛ այսուհետև
Լսարանները իբրև եկեղեցի պիտի
ընդունան :

ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԻ

Կը լսենք թէ՛ կարգ մը երի-
տասարդներ նկատելով որ ՌԱՄԻԿ
սահմանադրական կուսակցութիւնը ,
իր անտրամաբանական ծրարիրը
հնչյալին քօթի պէս Ռամիկներուն
կ'ընդունելու վրայ է , իրարու վրայ
գումարումներ կուսենան քննադա-
տական մը պատրաստելով ջախջա-
խելու ՌԱՄԻԿ ալար աւարաններ :

ՀԱՐՍԱՆԻԹ

Անցեալ երկուշաբթի երեկոյ
Ժամը Տին , Բաղաքիս Ս . Աստուա-
ծածին եկեղեցոյ մէջ , ի ներկա-
յութեան խօսուն բազմութեան մը
տեղի ունեցաւ պակասութեան
հանդէսը Տիար Արգար Պէրպէտեա-
նի՝ ընդ Օրիորդ Ասանէթ Ն . Մը-
սըրէանի :

Ընդունելութիւնը կատարուե-
ցան Առաջնորդարանի մեծ սրահին
մէջ , ուր կարգադրուեցան նաև բազ-
մաթիւ շնորհատրական հեռագրեր
և ատենախօսութիւններ եղան :

Տիար Արգար Պէրպէտեան Ա-
րաբիքի հանրամատնութիւնը և պատուա-
ւոր ընտանիքի մը զատակն է , ա-
ռևտուրի մէջ , բայց իր յատուկ բա-
ժինը ունի ազգայն գործոց մէջ
ալ :

Օրիորդ Ասանէթ՝ Դուստրն է
կեսարացի Դորգապաճառ Տիար Նա-
զարէթ Մըսրէանի , և կեսարիոյ
Ազգային վարժարանին մէջ ստացած
է գաստիարականութիւնը , դաստիա-
րականութիւն՝ որուն շնորհիւ պատիւ
պիտի բերէ իր սեռին :

« Արշալոյս » ի խմբագրութիւնը
իր սրտագին շնորհակալութիւննե-
րը կը զրկէ Պէրպէտեան և Մըսրէան
ընտանիքներուն և երջանիկ ու ան-
մուայլ օրեր նորապսակ ամուլին :

ՄԱՄԼՈՅ ՏԱԿ
ՍՓԻՆՔՍ

ՅԵՄՈՒՆԻ ՉԱԲ ԼՈՒՍԱՏԻՊ ՊԱՏ-
ԿԵՐՆԵՐՈՎ ԵՒ ԿԵՍԱՍԳՐԱԿԱՆ ՄԱՆՕ-
ԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ :

ԵՐԿԻՆԱԿՆԵՐ

Իրիկնադեմին հեղասան հողիկի փոշիաշեր
երես ,
Երկիցեակ կուսակցու արարուն պես պես .
Մովն եր ալեկո՛ . կամար ի աստեղո՛ .
Մենաւոր մը կար հեռուն ո՛ւր չի կար սոյո՛ .

Դիւրամ մեքանոս ծով ծով ալիք սալին ,
Հրաբուրսք աչ ինչոյն ինչոյն գային .
Արեւու մը պես կիզից նայումս մով ի վեր .
Մեկեկ ալեց զանգուր ձկնիկն սեւեռեր :

Նայումսն եր կարեկի՛ր
Խոր անդունդներէն անվեկեր .
Այնուր ալիք ծովու դուր ունիք ջափ .
Բայց ես չ'եմ վերսկեր չունիկ խորայնի .
Այիկներն յանկարծ ուրած փոխում .
Թափ սալին յ'եկեր՝ մի կայս խոշտանգում .
Մասնաւ « մովսպանե » անուր՝ հիացուեր
Խաղաղեց սիրտս՝ քննուց փայտաշուրթ .
Տարաւ իր իսկիկը , պաշտեց չ'անուր արցունքով
Աստիք շարեց ու շարե՛ր՝ քորքուն սալով ,
Եւ միշտ իրիկունս փոխադեղ ալեց .
Երգեր մեքանոշ նուրբ ձայն մը վաղունց :

Ա . Մ . ՀԱՆՔԻՆԵՆ

ՄԻՆԵՄԱԹՕԿՐԱՖ
ՎԵՆԻՒՍ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԵՐՈՒԱՆԻ ԳՒԼԱՏԵԱՆ
Պարագի նախնախնայի հիւնաց քրտնիկի
գծին վրայ
ՆՈՐ ԲՐՕԿՐԱՄ

15 Փետրուար Միջին 25
— 0 —
Ա . Մաս .

1. Նիւ Եօթ (տեսարան)
 2. Տղուն ու ժը (տոսմ)
 3. Յ Դանկի ելուող (բրասա)
- Բ . Մաս .
4. Տօն Ժուան (ահաւի տրամ)
 5. Կարագործի մը զաղտնիքը .
- Գ . Մաս .
6. Արկածայի անախտութիւն
 7. Աղքատ և հարուստ (տոսմ)
 8. Զարկեր վերջին ծայր ծիծաղ .)

ԳԻՆԵՐԸ
Ռէզերվէ 3 ուշ . Ա . կարգ 2 ուշ
Բ . կարգ 1 ուշ .
Ասէն երկոյ ժամը 6 ու կէսին
և 9 ին :

ԳԱՅԻՐԷՆ ՊԵՅՐՈՒԹ

ԲԱՅ ՆԱՄԱԿ
ԱԶԼՏԱԿԱՆԻՆ
Ի ՊԵՅՐՈՒԹ

Արգոյ Ազատական .
« Արշալոյս » ի միջոցաւ , եզրագ-
տոսի՛ բազդին բերմամբ Առաջնորդ-
Ազատունի Բ . Վարդապետին , ասկէ
առաջ թաց նամակով հրապարա-
կային հարցեր ուղղած էիք , Երու-
սաղէօի մէջ տեղի ունեցած կՈՒ-
ՍԱՊԼԵՆԻԹԻՆԵՆՆԵՐՈՒ գայթակղելի
գէպքին առթիւ՝ անոր Պօլիս զրկած
ՉՕՐԼՈՒ ՏԵՂԵԿԱԿՈՒՆՆԵՐՈՎ նկատմամբ ... :

Չեր վերջին նամակով ալ՝ կը
խնդրէիք փութացնել այդ հարցին
պատասխանը , ուստի Արշալոյսի խմ-
բագրութեան որոշումին համաձայն ,
Ս . Միջոցեան նախընդօրը Ազատու-
նի Առաջնորդին գնացի Երեւանի մէջ
մը ընելու : Այդ օրը ընտրելուս պատ-
ճառը այն էր որ՝ Ազատունի Ս .
Վարդապետը՝ հետեւալ առաւօտուն
կանուխ պիտի պատարագէր , հետեւա-
բար՝ ըստ իր սովորութեան՝ կարգ մը
սուտեր ջրգեղէն պէտք էր և կարելի
էր որ զգուշանար ... : Տարակոյս

չկայ թէ՛ Չեր կողմէ և հաշույն , տխուր
իրգոյթի ներքոյ ճանօթանալու հա-
մար էր մեր այդ այցիլն շարժանիթը .
Հակառակ իմ՝ սուր փափաք-
ներու՝ որ առանձին տեսնուէինք
իրեն հետ , Ժամանակի անյարմա-
րութեանց պատճառաւ , հարկ ե-
ղաւ մեր տեսակցութիւնը ուրիշնե-
րու քով ընել :

Ներկանքն էին , Տիարք Գէորգ-
Նահապետեան , Զօրիկ Երկանեան
(թէև մեր տեսակցութեան մէկ մա-
սին հասաւ այս վերջինը՝ բայց չեմ
գիտեր ինչ իրատեսքով ներս հրա-
ւիրուեցաւ) և Գ . Փափագեան նոյն-
պէս խմբագրութեան կողմէ :

Մեր տեսակցութեան արդիւնքը
հետեւեալն է , որ « Արշալոյս » ի մի-
ջոցաւ Չեղի հարցաբեւու կը փութած
ասա :

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ես . — Հայր Սուրբ . ասկէ ա-
ռաջ Պէյրութէն « Ազատական » ըս-
տորագրութեամբ Բաց Նամակներով
երկիցս հարցուեցաւ Չեղի թէ՛ ի՞նչ
գիտէիք Երուսաղեմի ծառօթ և Կու-
սապոճութեանց նկատմամբ : Ին-
չո՞ւ չի հաճեցաւ պատասխանել այդ
գրութիւններուն :

Առաջնորդ . — Ո՞ր է Պէյրութի
« Ազատական » : Այդ կարգի խըն-
դրոյ մը մասին հարցասիրելու և
պատասխան ստանալու համար ,
պէտք էր որ Պէյրութի ինքզինքը
ճանչցնէր ինձի , կամ յայտնի ստո-
րագրութիւն գնէր :

Ես . — Ս . Հայր . Կնուսի կամ
անձի խնդիր հանելու հարկ չկայ .
Սա անձ . ճոյ իտողութեան մը
չարժ կը պատնայ . իսկ խմբագրու-
թեան կողմէ՛ Չեղի ճանօթ երկու
հոգի կը ներկայանան ահա Չեղ
մէ բացատրութիւն պատմելու .
Եթէ դուք Պէյրութի անձը չ'էք ճանչ-
նար , Չեղի՞ ալ չ'էս ճ'նշար . մա-
նաւանդ թէ՛ այս գայթակղից
արարքին մէջ չեմք ալ փափաքիր
որ Չեր անունը պատուի :

Առաջնորդ . — Բայց հարկ է որ
ես գիտնամ թէ ո՞ւր է ինձի այդ
հարցոյ մը րոնդ :

Ես . — Առ այժմ մենք ենք՝ և
կը սիրենք յուսալ ու պիտի պա-
տասխանէք :

Առաջնորդ . — Բանի որ ասանկ է
Ես ո՛չ թէ Պէյրութի նամակագրին ,
այլ Չեղի է որ պիտի պատմեմ ի-
րողութիւնը , ու հետեւեալները բաւ
վերոյիցեալ ներկայանանու առջեւ :

« Պօլիսէն (Պատրիարքարանէն)
« թէ Մանկունի կ'ախտկարուէն . այս
« մար չ'որոցուեցաւ) հարցում եղած
« էր մեզի այդ խնդիրը հեղեյու
« համար . այն է՝ ստուգել թէ ինչ-
« եալ կոյսերը վատաբարոյ Միաբան-
« ներու կողմէ պղծուած էին թէ՛
« ուրիշի մը » :

« Ետտ դժուարութեամբ և հա-
« զիւ մէկ երկու ամիսէն յաջողեցանք
« ձեռք ձգել զիրենք , և ի ներկա-
« յութեան Դանիէլ Վարդապետ Բար-
« սեղեանի և Ռուբէն Բահանայ Գա-
« թիկեանի և իրենց մօր հարցաքնն-
« նելէ և ստուգելէ յետոյ թէ Սաղի-
« մայ քարի ծաղիկները անմեղ են , և
« ծերունի Ռուսահայ մը կատա-
« բած է պատուոյ այդ բռնաբարութիւնը ,
« ուստի արձանագրութիւն մը կատա-
« բրել է իրենց ստորագրել տալէ յե-
« տոյ , իրենց ստորագրութիւնը Տէր
« Ռուբէն Բահանայի հետ վաւերացու-
« ցած ենք : Ահաւասիկ բուն եղե-
« լութիւնը , ուրիշ բան չկայ ... » :

Ես . — Պէյրութի մեր բարեկա-
մը , յարեցի , կը կարծէ թէ՛ այս
հարցաքննութեան միջամտած է նաև
Վսեմ . Բարթող Փայա . թէև ես
բնաւ չեմ յուսար , բայց որ աստի-
ճան ստոյգ է ասիկայ .
Առաջնորդ . — Ո՛չ երբէք . Վ .
Բարթող Փայա բնաւ տեղեկութիւն
չունի , այս խնդիրներէն : Միայն ես

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ
Ի ՆՊԱՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՎԵԼՈՅ
Յանկերը յաջորդ թիւով :

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՄՏՈՒՆ ԾԻԱԽՈՏԻ

ԵՒ ԸՆՏԻՐ ՍԻԿԱՐԵԹՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՎԱԿԶ - ԷԼ - ՊԻՐԲԷ ՓՈՂՈՑ ԷՕԶՊԷՔԻՅԷ

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐԲ

Ն. ԵՒ Ա. ՀԱՃԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐԲ

ՅԱՏԿԱՆԵՐ ԻՐԵՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀԵԱԼ Է .

Արևելեան ընտիր ծխախոտներէ պատրաստուած թարմ սիկարէթներ անմրցելի ածան գներով ունենալու կամ վախճելու համար, ամէն անգամ քեզ ամէն տեղերէ աւելի՝ պէտք է նախընտրել մեր վաճառատունը :

Առաջնակարգ տեսակներէ Եւրոպական սիկարներու լաւագոյն զանազանութիւնները գտնելու համար՝ հարկ չ'կայ հոս ու հոն ժամավաճառ ըլլալու . բաւական է անգամ մը անպատճառ այցելել մեր վաճառատեղին :

Պարսկական ամենաընտիր թէմպէքիի այլ և այլ տեսակները բացի մեր վաճառատունէն, ուրիշ տեղերէ գնելը պարզապէս սխալի է :

Մեր վաճառատունը վերջապէս, գիներու ածանութեամբ, տեսակներու բազմազանութեամբ ու ճոխութեամբ և այլ ամէն տեսակէտներով, և մասնաւոր գործածել որոշած ապրանքներուն թարմութեամբ անմրցելի է, որուն անժխտելի ապացոյցներէն մին ալ զարգացած եւրոպացիներէ օրրստօրէ մեծ քանակութեամբ և ստուար թուով եղած յանձնարարութիւններն են :

Ն. ԵՒ Ա. ՀԱՃԷԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐԲ

և Ռուրէն Բահանայ ստորագրած ենք . նոյն իսկ Դանիէլ Հայր սուրբը՝ քաղաքական նկատումներով՝ - որովհետև ազատութիւնը իր շահերն ու շուքը արձակած չէր տակաւին - ստորագրած չէ յիշեալ արձանագրութիւնը :

Ես .- Ս. Հայր . թոյլ կուտայ որ մեր սոյս տեսակցութիւնը հրատարակութեան տրուի :

Առաջնորդ .- Հարկ չ'կայ . . . :

Ես .- Սակայն մենք կը փափագինք որ և ուղիղն ալ այդ է, մեր թերթին միջոցաւ հրատարակուելու հարցումի մը՝ հրատարակուելու պատասխանուի և Ձեր անմեղութիւնը ամենուրեք ալ ծանօթ ըլլայ . Այսչափ :

Աստուած օգնական . . . ուրեմն Հայր սուրբ . . . ըսելով մեկնեցանք : Ահա Ձեր պատասխանը Տիրա Ազատական :

Հիմայ Ձեզի և մեր ազգայիններուն կը մնայ սրակել մեր Առաջնորդ փարգապետին ընթացքը : Անուն մը տալու է վերջապէս մեր Առաջնորդին :

Բարուրդար Ե. ՅՈՐՈՍԵԱՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ
ԵՂԲԱՐԲ
ԳԻՒԱՆ ԳԱՂ . ԺՈՂՈՎՈՑ
ՔՁԳ . ԳԱՆ . ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ԹԻԻ 805
ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ
ՅԱՏԿԱՆԱՏԵՐԲՈՒԹԻՆ ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԱՅՈՑ
ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻՆ

Գահիրէի հայոց Առաջնորդազանը այսու կը յայտարարէ թէ Բարաքիս Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ սեփական և Եղիպտոսի Պէճէրա յի Միտրիէթին Բաֆր Տաւար Մէրքէզին Սիտի Ղազի գիւղին մէջ, Պէտլուուի մօտ, 984 Քրիստոսն Յ գրաթի և 20 սէհիօ գետինը հինգ վայրկեան հեռի է Մարաֆ նուպարիէ բոււած կայարանէն, որ կը գտնուի Բաֆր Տաւարէն Տաման հուր տանող Տէլթա Լայթի երկաթուղոյ վրայ :

Այս գետինը գնել փափաքողք պէտք է որ տեղւոյն պահապան Մու-

համէտ Ապտուլլահի առաջնորդութեամբ հողը այցելեն ու քննեն . որմէ ետքը իրենց offreը կրնան ներկայացնել և ստորագրել աճուրդի Դայմէին ներքև և իրենց առաջարկելիք գնոյն 10 առ 0/0ը հնչուն գրամով իբր ապահովութիւն պէտք է յանձնեն Առաջնորդարանիս և կամ քաղաքիս անուանի պանդաներէն մէկուն մէջ զուտարը յանուն Առաջնորդարանիս տէփօ ընեն և ընկալագիրն յանձնեն Առաջնորդարանիս :

Թուականէս սկսեալ մինչև երեք ամիս, պայմանաժամ սահմանուած է այս offreները ընդունելու համար :

Այդ ժամանակամիջոցին մէջ գնել փափաքողք վաճառման պայմաններուն կրնան տեղեկանալ կիրակի և տօն օրերէ զատ ամէն օր առաւօտեան ժամը 9-12 և իրիկունը ժամը 3-5, Առաջնորդարանիս Դիւանատան մէջ ի Պէն Էլ Սուրէն Գահիրէի :

Առաջնորդարանիս իրեն կը վերապահէ առաջարկելիս ո՛ր և է գին (offre) ընդունելու կամ մերժելու իրաւունքը, մերժման պարագային offre ներկայացնողը Առաջնորդարանէ ոչինչ պահանջելու իրաւունք ունի, ի բաց առեալ իր տուած ապահովութեան գումարը, որ իրեն կը վերադառնայ :

Առաջնորդական փոխանորդ Թարութիւն Բահ . Յ. Կորեան 12 Դեկտ. 1908

ԲԱՅՈՒԱՄ Է ԲԱԿԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՆ
ՀՈՎԻՒՒ
ՇՍ.ԲԱ.ԹԱ.ԹԵՐԹԻ 1909 ՏԱՐԻՈՑ

Բաժանորդագիրը
Տարեկան 4 Բուրլի
Տեղափոխայ 2 1/2 Բուրլի
Ապառիկ բաժանորդագրութիւն 2ի ընդունվում .
Հասցէ Redaction «HOVIVE»,
Russie
Tiflis
(Caucase)

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՁԴ
Գաւառներու համար Գործակալներու պէտք կայ գիւմէլ Թերթիս Խմբագրութեան հասցէին :

ՄԻՆԿԸՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՅԻՉ Ժ . ՆԱՅՏԻՆԿԷՐ

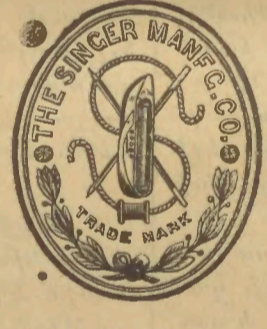
Պալատի փողոց . Խաղնէտարի սեփականութիւն, Պրիսթօլ Օթէլի ճիշտ դիմաց . Գաֆէ Տը Լա Պուրսի կից
Հին եւ նոր ԱՇԽԱՐՀՆԵՐՈՒ ՔԱՂԱԲԵՆԵՐՈՒՆ ՄԷՉ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՈՒՆԻ

Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները ՍԻՆԿԷՐՆԵՐՆ ԵՆ Եւ տանցմէ մինչև գարդ 17,000,000 ծախուած է :

400 է աւելի վիայակաւ և մեքենաներով վարձատրուած, Երաշխատեալ մեքենաներ.

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵՆ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՅԱՆԱԿ

Փարիզի 1900 ի Տիեզերական արուեստանախիսին մէջ ստացած է .
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԲՐՈՒՄԻՈՑ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԱՆԳՂԻՈՑ ԿԱՅՏԵՐԱԿԱՆ
ԱՅՏԵՐԱԿԱՆ ԱՐԳՈՒՆԻՒԹԻՆ ԵՒ ԹԱԳԱՌՈՐԱԿԱՆ ԱՐԳՈՒՆԵԱՑ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ Ե . Բ . ՆՅԻՎԱԿԱՆ ՏԱՆ

Կեղծերէն զգուշանալ, ուշադրութիւն դարձնել իւրաքանչիւր մեքենայի վրայ ՍԻՆԿԷՐ յաշխանչին

Ձրի դասեր և նորոգութիւններ, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից համար, յաճախորդատուններուն մէջ .

Վճարմանց զիւրութիւն
Փոխանակութիւն հիներու և նորոգութիւն ամեն կարգի Մեքենայից

ԳԻՆ ՉԱՓԱՒՈՐ

ԾԱԽՈՒ ԳԻՐԲԵՐ

« Արշալոյս » ի տպարանին մէջ, Շէրիք բաշայի պարտէզին դիմաց կը վաճառուին հետեւեալ պրոչիւրները .

Ա. ՊԱԼԵԱՆ
ԺՈՂՈՎՈՐԴԻՆ ՄԱՏԵՆՈՒՄԱՆԸ
Թիւ 1 Թրքուհին 50 սանթիմ
« 2 Հիւլէն 50 »
Թիւ 3 պրոչիւրը թէև հրաշայիք մը բայց ինչ ինչ նկատումներով զանց կը նենք անունը յիշատակել կարճ ժամանակի մը համար . գինն է մէկ ֆրանք : Դիմել Արշալոյսի կ'մրադրութեանը զատ Հեղինակին հասցէին որ է .
Mr. A. Balian
Le Caire

ՍԸՄՍԱՐ ԳԵՈՐԳ ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

Իր կեդրոնատեղին է Պալատ Մարուրի գրանի քովի երկու սրճարանները ամէն օր ժամը 7 էն մինչև 12 կէս օրէն առաջ, և ժամը 2 էն ջը կէս օրէն յետոյ .
Կը հաշքայրէ տուներ, դրամական փոխաւորութիւններ, կանաւորեալ տեղեկանք, հաղի, խաւոքի և կարգաւորութեան փոխաւորութիւններ գործառնութիւն .

ՍԱՐԳԻՍ Յ . ԹԱՇՃԱՆՆ

Նորոգիչ կարի մեքենաներու . փոփոխութիւններ և կազի վաճառանքներու :

Տասներկու տարին « Սինկեր » ընկերութեան քով մեքենայարդարութեան զբաղել յետոյ, այժմ զինավաճառ Չախարիս Գոնտանթիմուրի քով պաշտօնեայ է զէնքերու և մեքենայարդարման ճիւղին մէջ :

Կարգ մը բարեկամ յաճախորդներու խնդրանց վրայ, պաշտօնէն զուրս ունեցած իր պարագայ ժամերը պիտի տրամադրէ կարի մեքենաներու, ֆոնտիկաֆներու, կազի վաճառանքներու, նորոգութեանց և յարդարման :

Առ այժմ իրեն պէտք ունեցողները փոխանակ հոս ու հոն թափառելու կրնան գիմել իր տունը Շարէ Մուհամէտ Ալի Թահթիլ-Էլ Ռապէէ կրնան հարցնել նաև Մեծ Սրճարան Հայկակոնի Տնօրէններուն, և զարձակ զիւրութեան համար քարթի բոստալով մը կրնան գիմել « Արշալոյսի » Տպարանին . նշանակելով իրենց հասցէն, Փողոցին անունը և Տունին թիւը :

Իր նորոգութեանց վարձքը պիտի ստանայ իրեն յանձնուած աշխատութիւնները լրանալէ և փորձեր կատարուելէ յետոյ .

Կարի նոր մեքենաներ ալ կը վաճառուի .
19 - 50